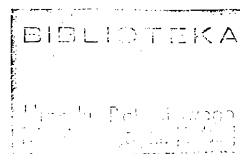

1

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

OPIS PATENTOWY

45h 89/00

Nr 37658

Jerzy Latanowicz

Puszczykowo, Polska

Kl. 45 h, 31/11

A01k; 89/00

Kołowrotek wędkarski

Udzielono patentu z mocą od dnia 28 maja 1954 r.

Wynalazek dotyczy szczególnego ekonomicznego wykonania kołowrotka wędkarskiego.

Kołowrotki wędkarskie do nawijania żyłki muszą być wykonane bardzo precyzyjnie, ponieważ przy zarzucaniu haczyka do wody kołowrotki muszą móc swobodnie się obracać, po zarzuceniu zaś w razie uchwycenia przynęty i połknięcia haczyka przez rybę, powinien wydawać dźwięk zawiadmiający o schwyceniu haczyka.

Wszystkie części takiego kołowrotka wymagają stosunkowo kosztownej i dokładnej obróbki i posiadają z tego względu jak dotąd stosunkowo ciężką i precyzyjną konstrukcję. Tak na przykład rozpórki kołowrotka, na które nawija się żyłkę wykonywano dotąd z okrągłych prętów. Sam brzęczyk zaś był przeważnie wykonany w ten sposób, że po kole zębatym osadzonym na osi obrotu bębna kołowrotka biegła zapadka, podpierana na ogół sprężyną piórową, wnikała w zęby koła zębatego i dzięki przeskakiwaniu z zęba na ząb wydawała charakterystyczny dźwięk. Osadzenie

takiej grzechotki wewnątrz kołowrotka wymagało przedłużenia osi, wokół której kręcił się bęben nawijający, obciążając poza tym całą konstrukcję, gdyż wszystkie części brzęczyka wykonane były w stosunkowo dużych rozmiarach z stali i zajmowały stosunkowo dużo miejsca. Również wykonanie rozpórek bębna kołowrotka z pełnych okrągłych pręcików metalowych, przeważnie żelaznych, podrażało znacznie wykonanie przyrządu, gdyż części te musiały być powlekane warstwami ochronnymi, np. chromem lub też być wykonywane z metali kolorowych, np. mosiądzu.

Kołowrotek według wynalazku wyróżnia się tym, że rozpórki bębna, zamiast być wykonane z pełnych okrągłych prętów, wyrabia się z wytłaczanych elementów blaszanych z odpowiednią krzywizną łukowo wygiętą na zewnątrz, zabezpieczającą nawiniętą żyłkę przed uszkodzeniem krawędziami rozpórek. Tak wykonany bęben nawijający staje się nadzwyczaj lekki, oprócz oczywiście faktu, że znacznie tańszy w wykonaniu aniżeli bębny dawnych kołowrotek.

Rozpórka kołowrotka według wynalazku może być z tej samej blachy, np. aluminiowej, co tarcze boczne bębna nawijającego, przy czym przynitowuje się je w dowolny sposób do tych tarczy, osadzając je kolejno wokół osi bębna tak, by krzywizny ich zabezpieczały żyłkę przed oparciem się o stosunkowo ostre obrzeża rozpórek.

Poza tym według wynalazku brzęczyk jest tak wykonany, że nie posiada żadnych kół zębatych ani zapadek, tylko w najprostszy sposób sprężyna, wydająca dźwięk, opiera się swą główką o wtłoczone wyboje w jednej z tarczy bębna nawijającego, przez co cała konstrukcja kołowrotka może być nadzwyczaj prosto wykonana i może być nadzwyczaj lekka.

Kołowrotek o konstrukcji według wynalazku przedstawiono przykładowo na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia kołowrotek w perspektywie od strony osłony bębna; fig. 2 — widok tego kołowrotka od strony bębna nawijającego; fig. 3 — kołowrotek obrócony o 90° względem fig. 2; fig. 4 — osłonę od wewnątrz kołowrotka przy zdjętym bębnie; fig. 5 — szczegół osadzenia sprężynki brzęczkowej w stanie spoczynku; fig. 6 zaś — tenże sam szczegół w stanie działania sprężynki brzęczkowej; fig. 7 — rozpórkę; fig. 7a — tęże rozpórkę z boku; fig. 8 — rozpórkę w stanie zanitowanym, zaś fig. 8a — rozpórkę tą od strony bębna po zanitowaniu.

Kołowrotek wędkarski według wynalazku posiada osłonę 1 osadzoną na uchwytowej podporze 2 z łapkami 3, które przywiązuje się do rękojeści wędki, jak to ma miejsce w znanych dotąd kołowrotekach. W osłonie 1 jest osadzona nieruchoma oś, wokół której obraca się oś 5 bębna posiadającego w pewnym oddaleniu od osi osadzone współśrodkowo rozpórki 6 łączące obydwie tarcze 7 i 8 bębna nawijającego.

Rozpórki 6 są wykonane według wynalazku najlepiej z tej samej blachy co i tarcze 7 i 8 bębna, np. aluminiowej i są łukowo zagięte, jak to uwidacznia fig. 7a. Rozpórki posiadają stópki 6a zachodzące w odpowiednie otwory tarczy 7 i 8 bębna i zostają silnie przytwierdzone do tych tarczy, np. przez przynitowanie rozcinowe, jak to uwidoczniło na fig. 8, 8a. Bęben nawijający podobnie jak znane inne kołowrotki posiadać może jeden lub dwa krążki 9, 9' obrotowo osadzone, służące do obracania bębna nawijającym przy nawijaniu żyłki na rozpórki bębna 6 łukowych krzywiznach, skierowanych na zewnątrz bębna. Tarcza 8 może posiadać szereg otworów 10 oraz 11 służących jako otwory wentylacyjne dla nawiniętych zwojów żyłki.

Tarcza wewnętrzna posiada, jak to uwidoczniło, częściowo na fig. 5 i 6, wtłoczony na tarczy współśrodkowy do osi 5 wieniec wybojów 12. Wyboje te wystają na zewnątrz tarczy 7 bębna nawijającego ku przestrzeni wewnętrznej między tą tarczą a osłoną 1. W osłonie tej jest osadzona, najlepiej na wspólnym nicie 13 ujmującym równocześnie podporę 2 i osłonę 1, sprężynka brzęczkowa 14. Sprężyna brzęczkowa posiada główkę ślizgową 15 usztywnioną przez odpowiednie zagięcia płoża sprężynującego sprężynki 14, najlepiej w postaci półkolistej. W razie włączenia sprężynki 14 w położeniu czynne, opiera się ona główką 15 o tarczę 2 bębna, przy czym natrafiając kolejno na wyboje i uderzając o nie, wydaje charakterystyczny brzęk, orientujący wędkarza, że haczyk został uchwycony i że żyłka odwija się z kołowrotka. Sprężynka brzęczkowa 14 jest osadzona w odpowiednim wyłączniku, wykonanym najlepiej w postaci tulejki 16, osadzonej obrotowo na osi 17 gałki 18. Tulejka 16 posiada skośnie lub spiralnie przebiegający wykrój 19, zakończony najlepiej wykrojami łukowymi, unieruchamiającymi 20 i 20', powodującymi ustalenie się położenia sprężynki w położeniu włączonym na brzęczenie lub położeniu wyłączonym, jak to ilustrują wyraźnie fig. 5 i 6. Przez pokręcenie gałki 18 w prawo lub w lewo powoduje się włączenie lub wyłączenie brzęczyka.

Kołowrotek w konstrukcji według wynalazku rozwiązuje zatem w najprostszy sposób wykonanie bębna nawijającego, jak również i samego brzęczyka.

Kołowrotek w konstrukcji według wynalazku wykonać można również z mas plastycznych i tak na przykład, osłona 1 mogłaby być wykonana z bakelitu, odpowiednio wzmocnionego w miejscu osadzenia podpory 2 lub dowolnej masy termoplastycznej, zaś bęben posiadać mógłby obydwie tarcze 7 i 8 wykonane z plastiku, np. plastiku warstwowego, fenolowego lub innej dowolnej masy plastycznej, zaś rozpórki wykonane być mogły z metalu lub ewentualnie też z masy plastycznej.

Zastrzeżenia patentowe

1. Kołowrotek wędkarski, zwłaszcza o lekkiej budowie, znamienny tym, że posiada rozpórki (6) bębna nawijającego (7, 8) wytłaczane, np. z blachy aluminiowej, przy czym rozpórki te od strony nawijającej żyłkę posiadają łukową krzywiznę skierowaną na zewnątrz bębna, zabezpieczającą żyłkę przed stykaniem się z stosunkowo ostrymi narożami wytłoczonej rozpórki.

2. Kołowrotek według zastrz. 1, znamieny tym, że rozpórki (6) posiadają występy (6a) zachodzące w otwory tarcz (7, 8) i są w nich zani towane, np. przez nitowania rozści nowe.
3. Kołowrotek według zastrz. 1 i 2, znamieny tym, że posiada wtłoczone w tarczy bębnowej (7) ku wnętrzu osłony (1) wyboje (12) ułożone współśrodkowo w postaci wieńca wokół osi (5) bębna nawijającego.
4. Kołowrotek według zastrz. 1—3, znamieny tym, że posiada jako brzączyk sprężynkę piórową (14), opierającą się swą głowicą (15), w stanie włączonym na brzączenie, o powierzchnię tarczy bębnowej (7) i jej wyboje (12).
5. Kołowrotek według zastrz. 1—4, znamieny tym, że posiada osadzony obrotowo w osłonie (1) na ośce (17) gałki (18) wyłącznik brzączy-
ka w postaci tulejki (16) z skośnie lub spiralnie wykonanym rowkiem (19), najlepiej zaopatrzonym w dwóch swych końcach w łukowe wykroje (20 i 20'), przez który jest przetkana sprężyna brzączykowa (14).
6. Odmiana kołowrotka według zastrz. 1—5, znamienna tym, że osłona (1) i tarcze (7 i 8) kołowrotka są wykonane z dowolnych materiałów plastycznych, przy czym rozpórki (6) są wykonane z blachy, np. aluminiowej.
7. Odmiana kołowrotka według zastrz. 1—5, znamienna tym, że posiada osłonę (1) oraz tarcze (7 i 8) jak i rozpórki (6) wytłaczane z dowolnych mas plastycznych.

Jerzy Łatanowicz

Zastępca: Kolegium Rzeczników Patentowych

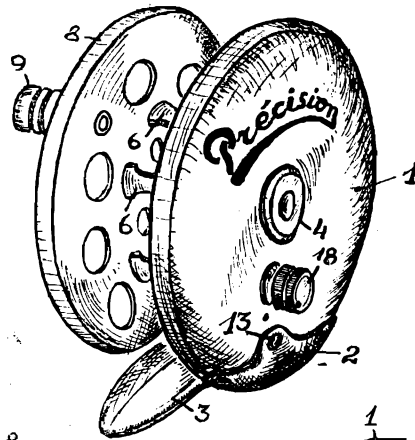

Fig. 1.

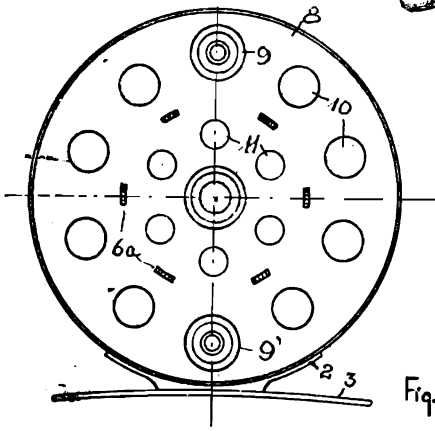

Fig. 2.

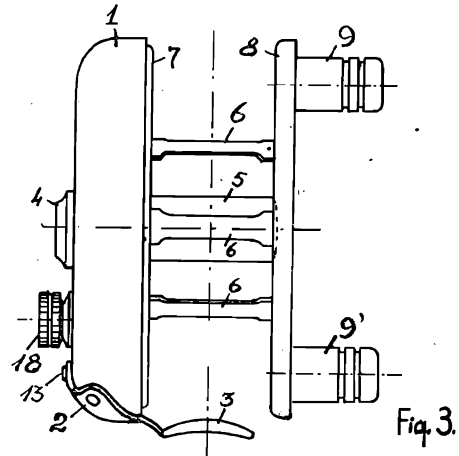

Fig. 3.

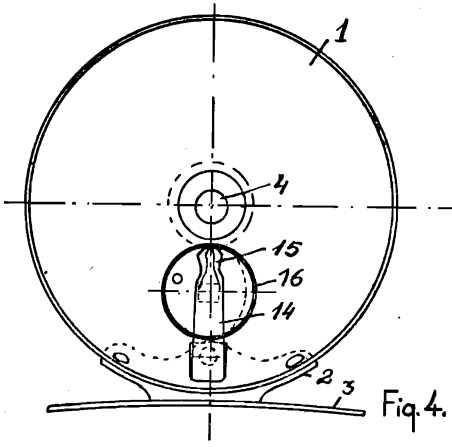

Fig. 4.

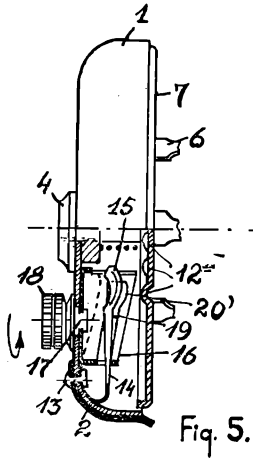

Fig. 5.

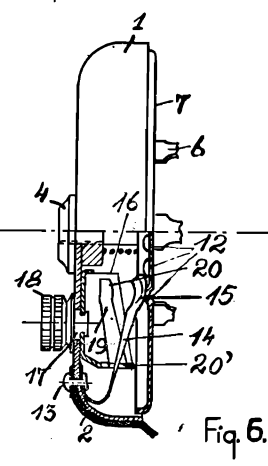

Fig. 6.

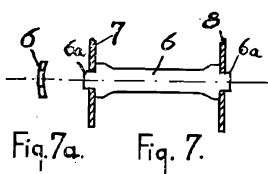

Fig. 7a.

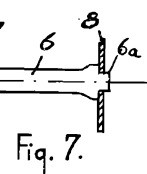

Fig. 7.

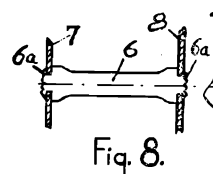

Fig. 8.

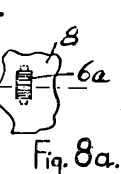

Fig. 8a.